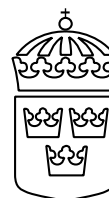

Regeringens proposition 2014/15:56

Redovisning av elnätsverksamhet

Prop.
2014/15:56

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 29 januari 2015

Stefan Löfven

Ibrahim Baylan
(Miljö- och energidepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar i ellagen (1997:857). Ändringarna innebär i huvudsak att en ny bestämmelse om samlad redovisning av nätkoncession för område tillsammans med nätkoncession för linje förs in i lagen. Bestämmelsen innebär att redovisning av nätkoncession för område även ska innefatta nätkoncession för linje, om nätkoncessionen för linje avser en ledning som organisatoriskt, tekniskt och funktionellt ingår i ett nät som innehas med stöd av nätkoncession för område och helt eller delvis är belägen inom koncessionsområdet. Vidare föreslås att en enhetlig nättariff ska tillämpas vid en sådan samlad redovisning av nätkoncessioner och att nätkoncessionerna ska anses utgöra ett område vid fastställandet av en intäktsram.

Propositionen innehåller också ett förslag till ändring i ellagen med anledning av att Statens energimyndighet har tagit över uppgiften som kon- toföringsmyndighet för elcertifikat och ursprungsgarantier från Affärs- verket svenska kraftnät. Förslaget säkerställer att rapportering av mätre- sultat och beräkningar för utfärdande av sådana certifikat och garantier även fortsättningsvis ska ske till kon- toföringsmyndigheten.

I propositionen föreslås slutligen att Elsäkerhetsverkets föreskrifter (ELSÄK-FS 2002:1) om energieffektivitetskrav för förkopplingsdon till lysrör ska upphävas.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2015. Elsäkerhetsver- kets föreskrifter föreslås upphöra att gälla vid utgången av juni 2015.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)	5
2.2	Förslag till lag om upphävande av Elsäkerhetsverkets föreskrifter (ELSÄK-FS 2002:1) om energieffektivitetskrav för förkopplingsdon till lysrör	8
3	Ärendet och dess beredning	9
4	Redovisning av nätverksamhet och tariffsättning	10
4.1	Bakgrund	10
4.1.1	Redovisning av nätverksamhet	10
4.1.2	Tariffsättning och intäktsram	11
4.2	Samredovisning av nätkoncession för område och nätkoncession för linje	12
4.3	Enhetlig nättariff och intäktsram	14
5	Rapportering av mätresultat för utfärdande av elcertifikat och ursprungsgarantier	15
5.1	Bakgrund	15
5.2	En ändring i ellagen krävs	16
6	Upphävande av Elsäkerhetsverkets föreskrifter om energieffektivitetskrav för förkopplingsdon till lysrör	17
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	17
7.1	Redovisning av nätverksamhet	17
7.2	Rapportering av mätresultat för utfärdande av elcertifikat och ursprungsgarantier	18
8	Konsekvenser	18
8.1	Redovisning av nätverksamhet	18
8.2	Rapportering av mätresultat för utfärdande av elcertifikat och ursprungsgarantier	19
9	Författningskommentar	19
9.1	Förslaget till lag om ändring i ellagen (1997:857)	19
9.2	Förslaget till lag om upphävande av Elsäkerhetsverkets föreskrifter (ELSÄK-FS 2002:1) om energieffektivitetskrav för förkopplingsdon till lysrör	22
Bilaga 1	Sammanfattning av Energinätsutredningens betänkande	23
Bilaga 2	Energinätsutredningens författningsförslag	25
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna för Energinätsutredningens förslag	29
Bilaga 4	Promemorians lagförslag	30

Bilaga 5	Förteckning över remissinstanserna för promemorians förslag.....	31	Prop. 2014/15:56
Bilaga 6	Lagrådsremissens lagförslag	32	
Bilaga 7	Lagrådets yttrande	35	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 29 januari 2015	36	
	Rättsdatablad.....	37	

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i ellagen (1997:857),
2. lag om upphävande av Elsäkerhetsverkets föreskrifter (ELSÄK-FS 2002:1) om energieffektivitetskrav för förkopplingsdon till lysrör.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)

Härmed föreskrivs i fråga om ellagen (1997:857)

dels att 3 kap. 3, 3 a och 10 a §§, 5 kap. 22 § och 13 kap. 7 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 kap. 4 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

3 §¹

Redovisning av nätverksamhet som grundas på nätkoncession för område ska avse varje område för sig. Nätmyndigheten ska dock besluta att en nätkoncessionshavares samtliga områden som ligger geografiskt nära varandra ska redovisas samlat, om inte områdena sammantagna utgör en för nätverksamhet olämplig enhet.

Beslut i frågan om områden som avses i första stycket ska omfattas av samlad redovisning ska fattas när det finns ett lagakraftvunnet beslut om meddelande av en nätkoncession enligt 2 kap. 1 §, om ändring av gränserna för en nätkoncession för område enligt 2 kap. 12 §, om tillstånd till överlåtelse av en nätkoncession enligt 2 kap. 16 § eller om återkallelse av en nätkoncession enligt 2 kap. 18 §. Ett sådant beslut får också fattas när i övrigt ändrade förhållanden föranleder det.

I ett beslut om samlad redovisning eller ändring av sådana beslut ska det anges när den samlade redovisningen ska påbörjas eller upphöra.

I områden som redovisas samlat ska en enhetlig nättariff tillämpas från den dag som nätmyndigheten anger i beslutet. Tiden får inte sättas senare än fem år från beslutet om samlad redovisning eller beslutet om ändring av ett sådant beslut.

¹ Senaste lydelse 2013:207.

Nätkoncession för område ska redovisas skilt från nätkoncession för linje.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från första stycket för ledningar som omfattas av nätkoncession för linje och som organisatoriskt och tekniskt ingår i ett nät som omfattas av nätkoncession för område.

Redovisningen av nätkoncession för område ska dock även innefatta nätkoncession för linje, om nätkoncessionen för linje avser en ledning som organisatoriskt, tekniskt och funktionellt ingår i ett nät som innehas med stöd av nätkoncession för område och helt eller delvis är belägen inom koncessionsområdet.

10 a §¹

Rapportering av mätresultat och beräkningar enligt 10 § ska ske till den systemansvariga myndigheten, till berörda nätkoncessionshavare, elanvändare, elproducenter, balansansvariga och elleverantörer. På begäran ska rapportering ske till ett företag som elanvändaren eller elproducenten har utsett.

Rapportering av mätresultat och beräkningar enligt 10 § ska ske till den systemansvariga myndigheten och kontoföringsmyndigheten samt berörda nätkoncessionshavare, elanvändare, elproducenter, balansansvariga och elleverantörer. På begäran ska rapportering ske till ett företag som elanvändaren eller elproducenten har utsett.

4 kap.

4 §³

I områden som redovisas samlat enligt 3 kap. 3 § ska en enhetlig nättariff tillämpas från den dag som nätmyndigheten anger i beslutet. Den dagen får inte infalla senare än fem år från beslutet om samlad redovisning eller beslutet om ändring av ett sådant beslut.

Om samlad redovisning sker enligt 3 kap. 3 a § andra stycket, ska vid tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel en ledning som omfattas av nätkoncession för linje som redovisas tillsammans med nätkoncession för område anses omfattas av nätkoncessionen för område.

² Senaste lydelse 2013:207.

¹ Senaste lydelse 2014:270.

³ Tidigare 4 kap. 4 § upphävd genom 2009:892.

22 §⁴

Vid fastställande av en intäktsram för en nätkoncessionshavares intäkter från ett ledningsnät inom ett område ska intäktsramen fastställas för varje område för sig.

Om nätmyndigheten enligt 3 kap. 3 § har medgivit att flera nätkoncessioner för område får redovisas samlat, ska dock dessa vid fastställandet av intäktsramen anses utgöra ett område.

Om samlad redovisning sker enligt 3 kap. 3 a § andra stycket, ska nätkoncessionerna vid fastställandet av intäktsramen anses utgöra ett område.

13 kap.

7 §⁵

Följande beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol:

1. beslut av nätmyndigheten i fråga om
 - a) samlad redovisning och enhetlig nättariff enligt 3 kap. 3 §, a) samlad redovisning och enhetlig nättariff enligt 3 kap. 3 § och 4 kap. 4 § första stycket,
 - b) anslutning av anläggning enligt 3 kap. 6–8 §§,
 - c) dispens enligt 3 kap. 9 b §,
 - d) kostnader för mätning enligt 3 kap. 11 och 14 §§,
 - e) ersättning vid inmatning av el enligt 3 kap. 15 §,
 - f) metodprovning enligt 4 kap. 1 a §,
 - g) tillstånd enligt 4 kap. 6 och 7 §§,
 - h) nättariffer för mindre produktionsanläggningar enligt 4 kap. 10 §,
 - i) intäktsram enligt 5 kap. 3, 11–13, 15–17, 26 och 27 §§,
 - j) godkännande av metoder för att utforma balansavtal enligt 8 kap. 4 a §, och
 - k) förseningsavgift enligt 12 kap. 8 och 11 §§,
2. beslut av en tillsynsmyndighet enligt 12 kap. 2–4 §§, samt
3. beslut av den systemansvariga myndigheten om ersättning till den som enligt 8 kap. 2 § beordrats öka eller minska produktionen av el.
Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2015.
 2. Bestämmelserna i 3 kap. 3 a § andra stycket tillämpas första gången i fråga om redovisning för det räkenskapsår som börjar den 1 juli 2015 eller närmast därefter.

⁴ Senaste lydelse 2009:892.

⁵ Senaste lydelse 2013:207.

2.2 Förslag till lag om upphävande av
Elsäkerhetsverkets föreskrifter (ELSÄK-
FS 2002:1) om energieffektivitetskrav för
försörjningsdon till lysrör

Härigenom föreskrivs att Elsäkerhetsverkets föreskrifter (ELSÄK-
FS 2002:1) om energieffektivitetskrav för försörjningsdon till lysrör ska
upphöra att gälla vid utgången av juni 2015.

3 Ärendet och dess beredning

Redovisning av nätverksamhet

Regeringen beslutade den 30 mars 2006 att ge en särskild utredare i uppdrag att analysera bl.a. om den då gällande uppdelningen mellan områdeskoncession och linjekoncession samt dess koppling till reglerna för tariffsättning och redovisning var lämplig för att åstadkomma ändamålsenliga, driftsäkra och kostnadseffektiva elnät och om så inte var fallet föreslå åtgärder för detta (dir. 2006:39).

I maj 2009 överlämnade Energinätsutredningen slutbetänkandet Koncessioner för el- och gasnät (SOU 2009:48). I de delar som är relevanta för detta lagstiftningsärende finns det en sammanfattning av betänkandet i *bilaga 1*. Utredningens lagförslag återges i *bilaga 2*.

Betänkandet remissbehandlades. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Miljö- och energidepartementet (dnr M2015/14/Ee).

Regeringen tog i propositionen Prövning av nätkoncession (prop. 2012/13:70), som med en mindre ändring i övergångsbestämmelserna antogs av riksdagen den 24 april 2013 (bet. 2012/13:NU12, rskr. 2012/13:200), upp de frågor i betänkandet som rör 2 kap. ellagen. Regeringen behandlar i denna proposition de återstående förslag som utredningen lämnat avseende redovisning av nätverksamhet och tariffsättning.

Rapportering av mätresultat för utfärdande av elcertifikat och ursprungsgarantier

Den 2 april 2014 gav Affärsverket svenska kraftnät in en skrivelse (dnr N/2014/1730/E) till Regeringskansliet med en begäran om att verkets uppgifter när det gäller kontoföring av elcertifikat och ursprungsgarantier skulle överföras till Statens energimyndighet. Statens energimyndighet tillstyrkte förslaget i ett yttrande som inkom till Regeringskansliet den 22 april 2014. Genom förordningsändringar beslutade regeringen att Statens energimyndighet från och med den 1 januari 2015 ska vara kontoföringsmyndighet för elcertifikat och ursprungsgarantier.

För att rapportering av mätresultat och beräkningar som ska ligga till grund för utfärdande av elcertifikat och ursprungsgarantier i fortsättningen ska ske till Statens energimyndighet krävs en ändring i ellagen (1997:857). En promemoria med ett förslag till en sådan ändring har tagits fram inom Regeringskansliet. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 4*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 5*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Regeringskansliet (dnr M2015/308/R).

Upphävande av Elsäkerhetsverkets föreskrifter om energieffektivitetskrav för förkopplingsdon till lysrör

I en skrivelse som gavs in till Näringsdepartementet den 19 december 2012 begärde Elsäkerhetsverket att dess föreskrifter om energieffektivitets-

Prop. 2014/15:56 krav för förkopplingsdon till lysrör skulle upphävas (dnr M2015/42/Ee). Med anledning av skrivelsen upprättades ett utkast till proposition med förslag om upphävande av föreskrifterna. Utkastet har beretts under hand med Boverket, Elsäkerhetsverket och Statens energimyndighet. Myndigheterna har inte haft något att invända mot förslaget.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 11 december 2014 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som återfinns i *bilaga 6*. Lagrådet lämnade förslaget utan erinran. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 7*.

Övriga förslag är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Lagrådets yttrande har därför inte inhämtats i dessa delar.

4 Redovisning av nätverksamhet och tariffsättning

4.1 Bakgrund

4.1.1 Redovisning av nätverksamhet

I 3 kap. 2–4 §§ ellagen (1997:857) finns bestämmelser om redovisning av nätverksamhet. Nätverksamhet ska ekonomiskt redovisas skilt från annan verksamhet (3 kap. 2 §). Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om redovisning av nätverksamhet (3 kap. 4 §). Sådana föreskrifter finns i förordningen (1995:1145) om redovisning av nätverksamhet (redovisningsförordningen) och i Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd om redovisning av nätverksamhet (EIFS 2012:4).

I 3 kap. 3 § ellagen anges att redovisning av nätverksamhet som grundas på nätkoncession för område ska avse varje område för sig. Nätmyndigheten ska dock besluta att en nätkoncessionshavares samtliga områden som ligger geografiskt nära varandra ska redovisas samlat, om inte områdena sammantagna utgör en för nätverksamhet olämplig enhet.

I 3 kap. 3 § fjärde stycket föreskrivs att i områden som redovisas samlat ska en enhetlig nättariff tillämpas från den dag som nätmyndigheten bestämmer. Tiden får inte sättas senare än fem år från beslutet om samlad redovisning eller beslutet om ändring av ett sådant beslut.

Av 3 kap. 3 a § framgår att nätkoncession för område ska redovisas skilt från nätkoncession för linje. Regeringen får dock föreskriva undantag beträffande ledningar som omfattas av nätkoncession för linje och som organisatoriskt och tekniskt ingår i ett nät som omfattas av nätkoncession för område. Av förarbetena (bet. 1997/98:NU3 s. 12) framgår att de ledningar som avses är sådana som används uteslutande för driften av ett lokalnät.

En föreskrift om undantag finns i 11 § redovisningsförordningen, där det anges att om en nätkoncession för linje avser en ledning som organi-

satoriskt och tekniskt ingår i ett nät som innehas med stöd av nätkoncession för område och som helt är belägen inom koncessionsområdet ska redovisningen av nätkoncessionen för område även innefatta nätkoncessionen för linje. En konsekvens av sådan samredovisning är att kostnaden för ledningen med linjekoncession ingår i underlaget för nättariffen för lokalnätet.

4.1.2 Tariffsättning och intäktsram

Bestämmelser om tariffsättning och intäktsram finns i ellagen (1997:857).

Nättariffer

Av 1 kap. 5 § ellagen framgår att med nättariff avses avgifter och övriga villkor för överföring av el och för anslutning till en ledning eller ett ledningsnät. Av intresse i det följande är nättariffen för överföring av el (överföringsavgiften).

Allmänt om utformningen av nättariffer

Bestämmelser om utformningen av nättariffer finns i 4 kap. ellagen. Av 4 kap. 1 § första stycket framgår att nättariffer ska vara objektiva och icke-diskriminerande och vara utformade på ett sätt som är förenligt med ett effektivt utnyttjande av elnätet och en effektiv elproduktion och elanvändning.

Särskilt om nättariffer för område

Bestämmelserna gör skillnad på överföringsavgifterna för område respektive linje. I fråga om ett område anges i 4 kap. 3 § första stycket ellagen att avgifterna inte får utformas med hänsyn till var inom området en anslutning är belägen. Om ett eller flera områden slås samman helt eller delvis, ska en enhetlig nättariff för det nya området börja tillämpas senast tre år efter sammanslagningen.

Särskilt om nättariffer för linje

Enligt 4 kap. 5 § första stycket ellagen får inte avgiften för överföring av el på varje spänningsnivå utformas med hänsyn till var en uttagspunkt är belägen i förhållande till ledningens anslutning till en annan nätkoncessionshavares ledning som omfattas av nätkoncession för linje.

Av 4 kap. 8 § framgår att nättariffen på en regionledning inom varje normalt spänningsintervall ska utformas utifrån nätkoncessionshavarens kostnader för samtliga regionledningar i hela landet som kan hänföras till respektive spänningsintervall. Den del av de beräknade kostnaderna som utgörs av betalning för överföring på stamnätet och andra regionledningar ska dock bedömas samlat endast för nätkoncessionshavarens samtliga regionledningar inom en och samma region.

I 4 kap. 9 § finns särskilda bestämmelser om nättariffen på stamledning. Stamnätet, som förvaltas av Affärsverket svenska kraftnät, omfattas dock inte av de överväganden som görs i det följande.

De samlade intäkter som en nätkoncessionshavare högst får uppbära genom nättariffer under en tillsynsperiod, en intäktsram, fastställs i förväg, jfr 5 kap. 1 § ellagen.

Enligt 5 kap. 6 § ska intäktsramen täcka skäligen kostnader för att bedriva nätverksamhet under tillsynsperioden och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten.

Av 5 kap. 22 § framgår att vid fastställande av en intäktsram för en nätkoncessionshavares intäkter från ett ledningsnät inom ett område ska intäktsramen fastställas för varje område för sig. Om nätmyndigheten enligt 3 kap. 3 § har medgivit att flera nätkoncessioner för område får redovisas samlat, ska dock dessa vid fastställandet av intäktsramen anses utgöra ett område.

När det gäller fastställandet av en intäktsram för en nätkoncessionshavares intäkter från en regionledning föreskrivs i 5 kap. 23 § ellagen att intäktsramen ska fastställas samlat för nätkoncessionshavarens samtliga regionledningar i hela landet.

4.2 Samredovisning av nätkoncession för område och nätkoncession för linje

Regeringens förslag: Bestämmelsen i 11 § redovisningsförordningen om samredovisning av nätkoncession för område och nätkoncession för linje flyttas till ellagen. Redovisning av nätkoncession för område ska även innefatta nätkoncession för linje, om nätkoncessionen för linje avser en ledning som organisatoriskt, tekniskt och funktionellt ingår i ett nät som innehas med stöd av nätkoncession för område och helt eller delvis är belägen inom koncessionsområdet.

Regeringens bedömning: Det bör inte införas bestämmelser om att samlad redovisning av nätkoncession för område med nätkoncession för linje, och av nätkoncession för linje med enstaka ledningar som omfattas av nätkoncession för område, under vissa omständigheter ska kunna medges av nätmyndigheten.

Energinätsutredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen föreslog även att samlad redovisning av nätkoncession för område med nätkoncession för linje, och av nätkoncession för linje med enstaka ledningar som omfattas av nätkoncession för område, under vissa omständigheter ska kunna medges av nätmyndigheten på ansökan av nätkoncessionshavaren.

Remissinstanserna tillstyrker i huvudsak utredningens förslag eller lämnar det utan invändning. *Fiskeriverket* anser att nättariffernas utformning kan komma att påverkas av utredningens förslag om ändrade redovisningskrav och förordar att utformningen av tariffer anpassas efter verksamhetens totala kostnader, exempelvis geografisk belägenhet, eftersom principen för etablering av elproduktionsanläggningar bör vara att varje enhet ska kunna bära samtliga egna kostnader som uppstår i verksamheten. *Näringslivets Regelnämnd* anser inte att det går att utläsa eller beräkna vilka kostnader företagen i kundledet kommer att få till följd av

förslagen. SKGS anser att de föreslagna förändringarna kan leda till kostnadsökningar och negativa effekter för industrin, såväl inom ett koncessionsområde som genom överföring via regionnätstariffer till andra koncessionsområden.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Problem med den nuvarande regleringen och dess tillämpning

Energinätsutredningen har pekat på följande otydligheter och tillämpningssvårigheter när det gäller de nuvarande bestämmelserna om samlad redovisning. Det är nätkoncessionshavaren som i det enskilda fallet har att avgöra om förhållandena är sådana att redovisningen av nätkoncessionen för ett område även ska innefatta en nätkoncession för linje. Nätmyndigheten får denna information genom nätkoncessionshavarens årliga redovisning av elnätsverksamheten. Det åligger myndigheten att utöva tillsyn över att bestämmelserna i redovisningsförordningen följs. Däremot kan myndigheten inte med bindande verkan i förväg ta ställning till om redovisningen är i enlighet med regelverket. Det har inte heller hos myndigheten utvecklats någon praxis i frågan.

Den nuvarande lydelsen av 11 § redovisningsförordningen och framför allt rekvisiten organisatoriskt, tekniskt och helt belägen inom området för nätkoncession för område anses oklara och svårtolkade av många elnätsföretag. Följden har blivit att den praktiska tillämpningen inte är enhetlig i de olika elnätsföretagen. Vissa nätföretag samredovisar även nätkoncessioner för linje som till viss del är belägna utanför området för nätkoncessionen för område. Detta sker i de fall den aktuella ledning som omfattas av nätkoncessionen för linje saknar kunder utanför det geografiska området för områdeskoncessionen och enbart har till funktion att försörja ledningsnätet som omfattas av nätkoncessionen för område med el, dvs. ledningen som omfattas av nätkoncession för linje har lokalnätsfunktion.

En tydligare reglering i ellagen

En konsekvens av samredovisning är att kostnaden för ledningen med linjekoncession ingår i underlaget för nättariffen för lokalnätet. Detta går dock inte i dag att utläsa av ellagens bestämmelser om nättariffer. Ett klargörande i detta avseende är önskvärt och kan uppnås genom att bestämmelsen om samlad redovisning förs in i ellagen samtidigt som bestämmelserna om nättariffer får en tydligare utformning. Den sistnämnda frågan behandlas närmare i avsnitt 4.3.

Bestämmelsen i 11 § redovisningsförordningen ger uttryck för principen att ledningens funktion snarare än koncessionsformen bör vara avgörande för hur redovisningen ska ske. Mot den bakgrunden framstår det som rimligt att samlad redovisning sker även i fråga om en ledning som ligger delvis utanför området, förutsatt att ledningen organisatoriskt, tekniskt och funktionellt ingår i lokalnätet.

En utökad möjlighet att redovisa ledningar som omfattas av nätkoncession för linje tillsammans med ledningsnät som omfattas av nätkoncession för område skulle kunna få en önskad påverkan på den utjämning av nättarifferna inom kundkollektiven för lokalnät respektive regionnät som redovisningsbestämmelserna för nätkoncession för område respektive linje syftar till att uppnå. Detta är dock inte något starkt argument

mot samredovisning när det gäller ledningar med en tydlig lokalnätsfunktion. I sådana fall framstår det tvärtom som skäligt att kostnaden för ledningen med linjekoncession ingår i underlaget för nättariffen för lokalnätet. Ändringen i sak i förhållande till gällande bestämmelser får dessutom anses vara förhållandevis begränsad och innebär att regelverket anpassas bättre till de rådande förutsättningarna för elnätsverksamhet.

Utredningens övriga förslag

Regeringen gör följande bedömning av Energinätsutredningens övriga förslag i de delar som behandlas i denna proposition. Det gäller förslag om att utöka möjligheten för en innehavare av nätkoncession för område och nätkoncession för linje att ha en samlad redovisning för dessa koncessioner samt om att införa en möjlighet för en innehavare av nätkoncession för linje och nätkoncession för område att ha en samlad redovisning av nätkoncessionen för linje med vissa ledningar som omfattas av nätkoncession för område.

Regeringen bedömer att nämnda förslag avser reglering av situationer som endast i undantagsfall kan bli aktuella. Ett genomförande av förslagen innebär även att kunder som hamnar i en ny redovisningsenhet riskerar att få höjda elnätsavgifter, vilket även *Fiskeriverket* och *SKGS* lyft fram. Regeringen konstaterar i likhet med *Näringslivets Regelnämnd* att frågan om hur den föreslagna regleringen kommer att påverka enskilda kunders elnätsavgifter inte behandlas i utredningen. Eventuellt kan nya anslutningar på berörda ledningar även påverka vilken redovisningsenhet som ledningar fortsättningsvis bör tillhöra, vilket kan leda till att ledningarna på nytt ska byta redovisningsenhet. Därmed blir det fråga om en mer komplicerad tillsyn för Energimarknadsinspektionen.

Sammanfattningsvis finner regeringen att det saknas starka skäl för att genomföra Energiutredningens förslag i dessa delar samt att det saknas analyser av hur förslagen skulle påverka enskilda kunders elnätsavgifter. Regeringen anser därför att Energinätsutredningens förslag i dessa delar inte bör genomföras.

4.3 Enhetlig nättariff och intäktsram

Regeringens förslag: Om nätkoncessioner redovisas samlat, ska vid tillämpningen av ellagens bestämmelser om nättariffer en ledning som omfattas av nätkoncession för linje som redovisas tillsammans med nätkoncession för område anses omfattas av nätkoncessionen för område.

Nätkoncessioner som är föremål för samredovisning av nätkoncession för område och nätkoncession för linje ska anses utgöra ett område vid fastställandet av intäktsramen.

Energinätsutredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker utredningens förslag eller lämnar det utan invändning.

Utformningen av nättariffer

Bestämmelserna om nättariffer gör skillnad på om avgifterna avser ett lokalnät med nätkoncession för område eller ledningar med nätkoncession för linje. När det gäller ledningar med linjekoncession görs vidare i vissa avseenden skillnad mellan regionledningar och stamledningar. Denna ordning är i allt väsentligt ändamålsenlig med hänsyn till att koncessionsformen svarar mot ledningarnas och ledningsnätens funktion. Som framgått i avsnitt 4.2 finns det dock fall där en ledning med nätkoncession för linje i praktiken är en del av ett lokalnät. De ändringar i redovisningsbestämmelserna som föreslås i avsnitt 4.2 syftar till att redovisningen bättre ska svara mot ledningarnas funktion. Avsikten är inte minst att på detta sätt skapa ett mer rättvisande underlag för tariffsättningen. Detta förutsätter emellertid att ändringar görs även i bestämmelserna om utformning av nättariffer och intäktsram.

En ledning som omfattas av nätkoncession för linje men redovisas tillsammans med nätkoncession för område behandlas redan i dag som en del av lokalnätet när nättarifferna utformas. Det bör emellertid tydliggöras i ellagen att en enhetlig nättariff ska tillämpas i dessa fall.

I övrigt bör bestämmelser som tar sikte på utformningen av de enskilda nättarifferna samlas i 4 kap. ellagen. Nuvarande 3 kap. 3 § ellagen fjärde stycket bör därför flyttas till 4 kap.

Intäktsram

Av 5 kap. 22 § andra stycket ellagen framgår att nätkoncessioner för område som redovisas samlat enligt 3 kap. 3 § ska anses utgöra ett område vid fastställandet av intäktsramen.

På samma sätt bör nätkoncessioner som är föremål för samredovisning av nätkoncession för område och nätkoncession för linje anses utgöra ett område vid fastställandet av intäktsramen.

5 Rapportering av mätresultat för utfärdande av elcertifikat och ursprungsgarantier

5.1 Bakgrund

Kontoföringsmyndighet

Enligt lagen (2011:1200) om elcertifikat och lagen (2010:601) om ursprungsgarantier för el är det regeringen som utser kontoföringsmyndighet för elcertifikat och ursprungsgarantier. Bestämmelser om vilken myndighet som är kontoföringsmyndighet finns i förordningen (2011:1480) om elcertifikat och förordningen (2010:853) om ursprungsgarantier för el. Affärsverket svenska kraftnät har tidigare varit kontoföringsmyndighet för såväl elcertifikat som ursprungsgarantier. Regeringen har beslutat

Prop. 2014/15:56 att Statens energimyndighet ska vara kontoföringsmyndighet från den 1 januari 2015.

Mätning och rapportering

Elcertifikat och ursprungsgarantier får bara tilldelas för el som har mätts och rapporterats till kontoföringsmyndigheten. Detta framgår av lagen om elcertifikat och lagen om ursprungsgarantier för el.

Om el matas in i ett elnät som inte omfattas av nätkoncession är det, i fråga om elcertifikat, anläggningens innehavare som ska mäta och rapportera den inmatade mängden el. När det gäller ursprungsgarantier för el är det producenten av el som ska mäta och rapportera. I förordningen om elcertifikat och förordningen finns bestämmelser beträffande mätning och rapportering av el som matas in i icke-koncessionspliktiga nät. Ellagens bestämmelser blir, i dessa fall, inte tillämpliga.

Om el matas in i ett elnät som omfattas av nätkoncession, är det nätkoncessionshavaren som ska mäta och rapportera mängden inmatad el. Detta framgår av ellagen. I 3 kap. 10 a § ellagen regleras till vem rapportering av mätresultat och beräkningar ska ske.

5.2 En ändring i ellagen krävs

Regeringens förslag: Rapportering av mätresultat för utfärdande av elcertifikat och ursprungsgarantier ska ske till kontoföringsmyndigheten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Statens energimyndighet och Affärsverket svenska kraftnät tillstyrker förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Såväl Affärsverket svenska kraftnät som Statens energimyndighet har, i samband med behandlingen av begäran om byte av kontoföringsmyndighet, framfört att mätvärdeshandlingen för elcertifikat och ursprungsgarantier bör flyttas till Statens energimyndighet när ansvaret för kontoföringen går över. Det bör därför säkerställas att den rapportering som sker till Affärsverket svenska kraftnät i fortsättningen sker till Statens energimyndighet. I fråga om mätning och rapportering av el som matas in i ett elnät som omfattas av nätkoncession krävs en ändring i ellagen för att detta ska ske.

Såsom ellagen är utformad anges inte att rapportering av mätresultat och beräkningar ska ske till kontoföringsmyndigheten eftersom Affärsverket svenska kraftnät, som varit både systemansvarig myndighet och kontoföringsmyndighet, har tagit emot rapporteringen i sin egenskap av systemansvarig myndighet. När Statens energimyndighet blir kontoföringsmyndighet bör ellagens bestämmelse därför kompletteras så att kontoföringsmyndigheten finns med i uppräknningen av dem som rapportering ska ske till.

6 Upphävande av Elsäkerhetsverkets föreskrifter om energieffektivitetskrav för förkopplingsdon till lysrör

Regeringens förslag: Elsäkerhetsverkets föreskrifter om energieffektivitetskrav för förkopplingsdon till lysrör ska upphävas. Föreskrifterna ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2015.

Skälen för regeringens förslag: Elsäkerhetsverket har i en skrivelse till regeringen uppmärksammat att verkets föreskrifter om energieffektivitetskrav för förkopplingsdon till lysrör bör upphävas. Föreskrifterna har sin grund i bemyndiganden i lagen (2001:1253) om energieffektivitetskrav för förkopplingsdon till lysrör och förordningen (2001:1254) om energieffektivitetskrav för förkopplingsdon till lysrör, vilka är upphävda.

Eftersom föreskrifterna grundar sig på bemyndiganden som är upphävda, bör upphävandet av föreskrifterna ske i lagform. Föreskrifterna bör upphöra att gälla vid utgången av juni 2015.

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

7.1 Redovisning av nätverksamhet

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2015.

De nya bestämmelserna om redovisning av nätverksamhet ska tillämpas första gången i fråga om redovisning för det räkenskapsår som börjar den 1 juli 2015 eller närmast därefter.

Energinätsutredningens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2010.

Remissinstanserna berör inte frågan särskilt.

Skälen för regeringens förslag: En lämplig tidpunkt för lagändringarna att träda i kraft är den 1 juli 2015. För att elnätsföretagen inte ska behöva ändra redovisningsmetoder under löpande räkenskapsår bör en övergångsbestämmelse införas med innebörden att de nya bestämmelserna om redovisning av nätverksamhet ska börja tillämpas för det räkenskapsår som börjar den 1 juli 2015 eller närmast därefter.

7.2 Rapportering av mätresultat för utfärdande av elcertifikat och ursprungsgarantier

Regeringens förslag: Lagändringen ska träda i kraft den 1 juli 2015.

Promemorians förslag berörde inte ikraftträdandefrågan.

Remissinstanserna har inte någon synpunkt på ikraftträdandet.

Skälen för regeringens förslag: Lagändringen bör träda i kraft så snart det är möjligt.

8 Konsekvenser

8.1 Redovisning av nätverksamhet

Elnätsföretagen

Förslagen i propositionen innebär ett förtydligande och i viss mån en utvidgning av gällande bestämmelser om samredovisning av nätverksamhet. Förändringarna bör öka förutsägbarheten för nätföretagen och innebära att tillämpningen av regleringen underlättas. Förslagen bedöms inte innebära någon påtaglig förändring av arbetsinsatsens omfattning.

Kunderna

Om det på en nätkoncession för linje, som samredovisas med en nätkoncession för område, inte finns några ytterligare kunder anslutna till linjekoncessionen kommer inte kunderna inom områdeskoncessionen att påverkas av samredovisningen.

Om det på en nätkoncession för linje, som samredovisas med en nätkoncession för område, finns ytterligare kunder anslutna till linjekoncessionen kan samredovisningen innebära en marginell påverkan på kundernas nätavgifter. Rent generellt bör det i de flesta fallen innebära att kunderna inom områdeskoncessionen får marginellt högre avgifter medan kunderna på linjekoncessionen får något lägre avgifter. Eftersom de flesta områdeskoncessioner som kan bli aktuella för tillämpning av bestämmelserna har ett stort antal kunder inom området bör dock effekten bli högst marginell för dessa kundkollektiv.

Energimarknadsinspektionen

Det tydligare regelverket bör förenkla arbetet något för Energimarknadsinspektionen.

Förvaltningsdomstolarna

Förslaget innebär inte några nya arbetsuppgifter för förvaltningsdomstolarna och bör underlätta tillämpningen av gällande bestämmelser.

Regeringen bedömer att förslagen i propositionen inte har någon betydelse för den kommunala självstyrelsen, brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet, jämställdheten mellan kvinnor och män eller möjligheterna att uppnå de integrationspolitiska målen.

8.2 Rapportering av mätresultat för utfärdande av elcertifikat och ursprungsgarantier

Förslaget innebär att rapportering av mätresultat och beräkningar ska ske till Statens energimyndighet i dess egenskap av kontoförande myndighet för elcertifikat och ursprungsgarantier.

I den skrivelse som Affärsverket svenska kraftnät kommit in med anges att det inte krävs omfattande ändringar för att ändra mottagandet av mätvärdena från Affärsverket svenska kraftnät till Statens energimyndighet. Det som enligt myndigheten krävs är att alla nätägare och mätvärdesrapportörer ska ändra mottagandeadressen i det system som används för rapportering. Detta bedöms vara en engångsinsats i form av kommunikation och information. Affärsverket svenska kraftnät anger att denna typ av ändringar är vanliga för nätägare och mätvärdesrapportören. Det framgår av skrivelsen att eftersom Affärsverket svenska kraftnät inte får samma mätvärdesserier för andra ändamål, innebär inte bytet av mottagare något dubbelarbete för nätägare och mätvärdesrapporten och det gäller oavsett vem som är mottagaren av dessa mätvärden.

Det framgår av skrivelsen från Affärsverket svenska kraftnät att Statens energimyndighet redan har förmåga att kunna ta emot mätvärden och beräkningar och vidarebefordra dem till det datasystem där utfärdande av elcertifikat och ursprungsgarantier hanteras. Det anges att vissa anpassningar dock behöver göras. Vidare framgår att Statens energimyndighet vid rapporteringen måste kunna identifieras som mottagare av mätvärdena, vilket kräver ett specifikt ID-nummer som tas fram av Affärsverket svenska kraftnät. Bedömningen är att kostnaderna för nödvändiga anpassningar ryms inom befintliga anslag för Statens energimyndighet.

9 Författningskommentar

9.1 Förslaget till lag om ändring i ellagen (1997:857)

3 kap.

3 § Redovisning av nätverksamhet som grundas på nätkoncession för område ska avse varje område för sig. Nätmyndigheten ska dock besluta att en nätkoncessionshavares samtliga områden som ligger geografiskt nära varandra ska redovisas samlat, om inte områdena sammantagna utgör en för nätverksamhet olämplig enhet.

Beslut i frågan om områden som avses i första stycket ska omfattas av samlad redovisning ska fattas när det finns ett lagakraftvunnet beslut om meddelande av en nätkoncession enligt 2 kap. 1 §, om ändring av gränserna för en nätkoncession för område enligt 2 kap. 12 §, om tillstånd till överlåtelse av en nätkoncession enligt 2 kap. 16 § eller om återkallelse av en nätkoncession enligt 2 kap. 18 §. Ett sådant beslut får också fattas när i övrigt ändrade förhållanden föranleder det.

I ett beslut om samlad redovisning eller ändring av sådana beslut ska det anges när den samlade redovisningen ska påbörjas eller upphöra.

Det tidigare fjärde stycket har utgått ur paragrafen. Motsvarande bestämmelser finns i stället i 4 kap. 4 § första stycket.

3 a § Nätkoncession för område ska redovisas skilt från nätkoncession för linje.

Redovisningen av nätkoncession för område ska dock även innefatta nätkoncession för linje, om nätkoncessionen för linje avser en ledning som organisatoriskt, tekniskt och funktionellt ingår i ett nät som innehas med stöd av nätkoncession för område och helt eller delvis är belägen inom koncessionsområdet.

Paragrafen, vars andra stycke har fått en ny utformning, innehåller bestämmelser om redovisning av nätverksamhet som inbegriper såväl nätkoncession för område som nätkoncession för linje. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

I *andra stycket* anges att redovisning av nätkoncession för område även ska innefatta nätkoncession för linje om nätkoncessionen för linje avser en ledning som organisatoriskt, tekniskt och funktionellt ingår i ett nät som innehas med stöd av nätkoncession för område och helt eller delvis är belägen inom koncessionsområdet. Bestämmelsen motsvarar huvudsakligen hittillsvarande 11 § förordningen (1995:1145) om redovisning av nätverksamhet (redovisningsförordningen).

Nytt i förhållande till redovisningsförordningen är dock till en början kravet att ledningen funktionellt ska ingå i ett nät som omfattas av nätkoncession för område. Därmed tydliggörs att samlad redovisning enbart ska gälla ledningar med nätkoncession för linje som har lokalnätsfunktion. Nytt är vidare att det är tillräckligt att ledningen delvis är belägen inom koncessionsområdet. Samlad redovisning ska sålunda ske även i de fall där den ledning som omfattas av nätkoncession för linje delvis sträcker sig utanför området, under förutsättning att ledningen har lokalnätsfunktion. Den del av ledningen som sträcker sig utanför området kan i dessa fall även ha enstaka anslutna kunder.

10 a § Rapportering av mätresultat och beräkningar enligt 10 § ska ske till den systemansvariga myndigheten *och kontoföringsmyndigheten samt* berörda nätkoncessionshavare, elanvändare, elproducenter, balansansvariga och elleverantörer. På begäran ska rapportering ske till ett företag som elanvändaren eller elproducenten har utsett.

I paragrafen räknas det upp till vilka en nätkoncessionshavare är skyldig att rapportera resultaten av de mätningar och beräkningar som framgår av 10 §. Med kontoföringsmyndigheten avses kontoföringsmyndigheten för elcertifikat enligt lagen (2011:1200) om elcertifikat och för ursprungsgarantier enligt lagen (2010:601) om ursprungsgarantier för el.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

4 kap.

4 § *I områden som redovisas samlat enligt 3 kap. 3 § ska en enhetlig nättariff tillämpas från den dag som nätmyndigheten anger i beslutet. Den dagen får inte infalla senare än fem år från beslutet om samlad redovisning eller beslutet om ändring av ett sådant beslut.*

Om samlad redovisning sker enligt 3 kap. 3 a § andra stycket, ska vid tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel en ledning som omfattas av nätkoncession för linje som redovisas tillsammans med nätkoncession för område anses omfattas av nätkoncessionen för område.

I paragrafen, som är ny, finns bestämmelser om enhetliga nättariffer för nätkoncessioner som redovisas samlat enligt 3 kap. 3 eller 3 a §. Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

Första stycket överensstämmer i sak med tidigare 3 kap. 3 § fjärde stycket.

Av *andra stycket* följer att en enhetlig nättariff ska tillämpas i fråga om nätkoncessioner som redovisas samlat enligt 3 kap. 3 a §.

5 kap.

22 § Vid fastställande av en intäktsram för en nätkoncessionshavares intäkter från ett ledningsnät inom ett område ska intäktsramen fastställas för varje område för sig.

Om nätmyndigheten enligt 3 kap. 3 § har medgivit att flera nätkoncessioner för område får redovisas samlat, ska dock dessa vid fastställandet av intäktsramen anses utgöra ett område.

Om samlad redovisning sker enligt 3 kap. 3 a § andra stycket, ska nätkoncessionerna vid fastställandet av intäktsramen anses utgöra ett område.

Paragrafen, som fått ett nytt tredje stycke, innehåller bestämmelser om intäkter från ett ledningsnät inom ett område. Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

I *tredje stycket* finns en bestämmelse om vad som ska gälla vid fastställande av intäktsram när en nätkoncession för område redovisas samlat med en nätkoncession för linje. Den ledning som omfattas av linjekoncessionen ska i ett sådant fall anses ha lokalnätetsfunktion. I konsekvens med detta föreskrivs att nätkoncessionerna ska anses utgöra ett område.

13 kap.

7 § Följande beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol:

1. beslut av nätmyndigheten i fråga om
 - a) samlad redovisning och enhetlig nättariff enligt 3 kap. 3 § och 4 kap. 4 § första stycket,
 - b) anslutning av anläggning enligt 3 kap. 6–8 §§,
 - c) dispens enligt 3 kap. 9 b §,
 - d) kostnader för mätning enligt 3 kap. 11 och 14 §§,
 - e) ersättning vid inmatning av el enligt 3 kap. 15 §,
 - f) metodprovning enligt 4 kap. 1 a §,
 - g) tillstånd enligt 4 kap. 6 och 7 §§,
 - h) nättariffer för mindre produktionsanläggningar enligt 4 kap. 10 §,
 - i) intäktsram enligt 5 kap. 3, 11–13, 15–17, 26 och 27 §§,
 - j) godkännande av metoder för att utforma balansavtal enligt 8 kap. 4 a §, och
 - k) förseningsavgift enligt 12 kap. 8 och 11 §§,
2. beslut av en tillsynsmyndighet enligt 12 kap. 2–4 §§, samt

3. beslut av den systemansvariga myndigheten om ersättning till den som enligt 8 kap. 2 § beordrats öka eller minska produktionen av el.
Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande.

Första stycket första punkten har anpassats till att bestämmelserna i 3 kap. 3 § fjärde stycket har utgått ur den paragrafen och i stället finns i 4 kap. 4 § första stycket. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2015.

2. Bestämmelserna i 3 kap. 3 a § andra stycket tillämpas första gången i fråga om redovisning för det räkenskapsår som börjar den 1 juli 2015 eller närmast därefter.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

I *första punkten* anges att denna lag träder ikraft den 1 juli 2015.

Enligt *andra punkten* ska de nya bestämmelserna om redovisning av nätverksamhet börja tillämpas för det räkenskapsår som börjar den 1 juli 2015 eller närmast därefter. Denna bestämmelse införs för att man inte ska behöva ändra redovisningsmetoder under löpande räkenskapsår.

9.2 Förslaget till lag om upphävande av Elsäkerhetsverkets föreskrifter (ELSÄK- FS 2002:1) om energieffektivitetskrav för förkopplingsdon till lysrör

Lagen behandlas i avsnitt 6.

Sammanfattning av Energinätsutredningens betänkande

Här återges den del av sammanfattningen i betänkandet Koncessioner för el- och gasnät (SOU 2009:48) som är relevant för detta lagstiftningsärende.

Tariffsättning och redovisning (kap. 4)

Huvudfrågan i kapitel 4 rör samlad redovisning av nätkoncession för område tillsammans med ledningar som omfattas av nätkoncession för linje. Den nuvarande lydelsen i 11 § redovisningsförordningen anger att ledning som omfattas av nätkoncession för linje och som är helt belägen inom koncessionsområdet ska, om ledningen organisatoriskt och tekniskt ingår i området, redovisas tillsammans med nätkoncession för område. Bestämmelsen i 11 § redovisningsförordningen har tillämpats och tolkats på olika sätt av elnätsföretagen, eftersom det är nätföretagen som avgör vilka ledningar som ska redovisas samlat.

Utredningens förslag syftar till att, inom ramen för ellagens grundläggande principer, bättre anpassa reglerna om redovisning och nättariffernas utformning till de gällande förutsättningarna för elnätsverksamhet.

Vi föreslår att bestämmelsen införs i ellagen för att ge ett tydligare författningsstöd samtidigt som bestämmelsen utökas och förtydligas genom delvis ny ordalydelse.

Nätmyndigheten föreslås få möjlighet att, efter ansökan från nätkoncessionshavaren, genom beslut tillåta samlad redovisning i andra fall än de som framgår av den nuvarande lydelsen i 11 § redovisningsförordningen och de ändringar av bestämmelsen som utredningen föreslår. Samlad redovisning efter nätmyndighetens beslut innebär att ledningarnas funktion i elnätet får större betydelse för hur ledningen redovisas, vilket får betydelse för vilka regler som ska tillämpas vad gäller nättariffernas utformning. Utformningen av nättarifferna för kunder vars anläggningar är anslutna till en viss ledning blir i dessa fall mer beroende av vilken funktion den berörda ledningen har i koncessionshavarens ledningsnät, snarare än vilken koncessionstyp som har meddelats för ledningen.

För koncessionshavaren innebär detta en enklare och tydligare utformning av nättarifferna i koncessionshavarens samlade elnätsverksamhet. För kunderna innebär förslaget att samma tariffsättning tillämpas för den aktuella kundkategorin oavsett om kundens anläggning är ansluten till en ledning som omfattas av nätkoncession för område eller linje.

Vid övergången till samlad redovisning kan nättarifferna komma att påverkas i höjande eller sänkande riktning för olika kundkategorier. För att undvika att alltför stora och omfattande förändringar genomförs direkt, föreslås att nätmyndigheten ska kunna besluta om en övergångs-

period om upp till och med fem år för tillämpning av en enhetlig nättariffstruktur.

Ellagens regler om nättariffernas utformning innebär att nättarifferna ska vara avståndsberoende för samtliga kunder på lokal- och regionnättnivå. För inmatningskunder vars anläggningar är anslutna till regionledningar gäller dock att koncessionshavaren får tillämpa avståndsberoende nättariffer. Energinätsutredningens förslag om nya regler för samlad redovisning kan komma att påverka förutsättningarna för vilka regler som ska tillämpas avseende nättariffernas utformning. Dessa konsekvenser får dock anses vara förenliga med de grundläggande principerna om nättariffernas utformning och kostnadsutjämning i ellagen. Utredningen föreslår därför inga förändringar avseende det regelverket.

Energinätsutredningens författningsförslag

Här återges Energinätsutredningens författningsförslag i de delar som är relevanta för detta lagstiftningsärende.

Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)

Häri genom föreskrivs i fråga om ellagen (1997:857)

dels att ... 3 kap. 3 §, 5 kap. 22 och 23 §§, 13 kap. 5 § ... ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas nya paragrafer, ... 3 kap. 3 a § ..., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

3 §¹

Redovisning av nätverksamhet som grundas på nätkoncession för område skall avse varje område för sig. Nätmyndigheten *skall* dock besluta att en nätkoncessionshavares samtliga områden som ligger geografiskt nära varandra skall redovisas samlat, om inte områdena sammantagna utgör en för nätverksamhet olämplig enhet.

Beslut i frågan om områden som avses i första stycket *skall* omfattas av samlad redovisning *skall* fattas när det föreligger ett lagakraftvunnet beslut om meddelande av en nätkoncession enligt 2 kap. 1 §, om ändring av gränserna för en nätkoncession för område enligt 2 kap. 12 §, om förlängning av giltighetstiden för en nätkoncession enligt 2 kap. 14 §, om tillstånd till överlåtelse av en nätkoncession enligt 2 kap. 16 § eller om återkallelse av en nätkoncession enligt 2 kap. 18 §. Sådant beslut kan också

Redovisning av nätverksamhet som grundas på nätkoncession för område *ska* avse varje område för sig. Nätmyndigheten *ska* dock besluta att en nätkoncessionshavares samtliga områden som ligger geografiskt nära varandra *ska* redovisas samlat, om inte områdena sammantagna utgör en för nätverksamhet olämplig enhet.

Beslut i frågan om områden som avses i första stycket *ska* omfattas av samlad redovisning *ska* fattas när det föreligger ett lagakraftvunnet beslut om meddelande av en nätkoncession enligt 2 kap. 1 §, om ändring av gränserna för en nätkoncession för område enligt 2 kap. 12 §, om tillstånd till överlåtelse av en nätkoncession enligt 2 kap. 16 § eller om återkallelse av en nätkoncession enligt 2 kap. 18 §. Sådant beslut kan också fattas när i övrigt ändrade förhållanden föranleder det.

¹ Senaste lydelse 2002:121.

fattas när i övrigt ändrade förhållanden föranleder det.

I beslut om samlad redovisning eller ändring av sådana beslut *skall* det anges när den samlade redovisningen *skall* påbörjas eller upphöra.

I områden som redovisas samlat *skall* en enhetlig nättariff tillämpas från den dag som nätmyndigheten bestämmer. Tiden får inte sättas senare än fem år från beslutet om samlad redovisning eller beslutet om ändring av ett sådant beslut.

Nätkoncession för område *skall* redovisas skilt från nätkoncession för linje. *Regeringen får föreskriva undantag beträffande ledningar som omfattas av nätkoncession för linje och som organisatoriskt och tekniskt ingår i ett nät som omfattas av nätkoncession för område.*

I beslut om samlad redovisning eller ändring av sådana beslut *ska* det anges när den samlade redovisningen *ska* påbörjas eller upphöra.

I områden som redovisas samlat *ska* en enhetlig nättariff tillämpas från den dag som nätmyndigheten bestämmer. Tiden får inte sättas senare än fem år från beslutet om samlad redovisning eller beslutet om ändring av ett sådant beslut.

Nätkoncession för område *ska* redovisas skilt från nätkoncession för linje *om inte annat anges i 3 a §.*

3 a §

Redovisningen av nätkoncession för område ska även innefatta nätkoncession för linje om nätkoncessionen för linje avser en ledning som organisatoriskt, tekniskt och funktionellt ingår i ett nät som innehas med stöd av nätkoncession för område och helt eller delvis är belägen inom koncessionsområdet.

Nätmyndigheten får efter ansökan av nätkoncessionshavaren, i andra fall än som avses i första stycket, besluta att redovisning av nätkoncession för område även ska innefatta nätkoncession för linje om särskilda skäl talar för sådan redovisning.

Nätmyndigheten får efter ansökan av nätkoncessionshavaren besluta att redovisningen av nätkoncessioner för linje i regionnätverksamheten även ska innefatta vissa ledningar som omfattas av nätkoncession för område om ledningarna sammantaget utgör en

organisatoriskt och tekniskt sammanhållen enhet vars funktion är att överföra el till ledningsnät som omfattas av nätkoncession för område.

Om redovisning sker enligt första, andra eller tredje stycket ska en enhetlig nättariff tillämpas. Nätmyndigheten kan i ett beslut enligt andra eller tredje stycket föreskriva att en enhetlig nättariff tillämpas från den dag som nätmyndigheten bestämmer. Tiden får inte sättas senare än fem år från beslutet om samlad redovisning.

Lydelse enligt prop. 2008/09:141 Föreslagen lydelse

5 kap.

22 §

Vid fastställande av en intäktsram för en nätkoncessionshavares intäkter från ett ledningsnät inom ett område ska intäktsramen fastställas för varje område för sig.

Om nätmyndigheten enligt 3 kap. 3 § har medgivit att flera nätkoncessioner för område får redovisas samlat, ska dock dessa vid fastställandet av intäktsramen anses utgöra ett område.

Om nätkoncession för område respektive linje redovisas samlat enligt 3 kap. 3 a § första eller andra stycket, ska dessa vid fastställandet av intäktsramen anses utgöra ett område.

23 §

Vid fastställande av en intäktsram för en nätkoncessionshavares intäkter från en regionledning ska intäktsramen fastställas samlat för nätkoncessionshavarens samtliga regionledningar i hela landet.

Om nätkoncession för linje och enstaka ledningar som omfattas av nätkoncession för område redovisas samlat enligt 3 kap. 3 a § tredje stycket, ska dessa vid fastställandet av intäktsramen behandlas som regionledningar.

13 kap.

5 §

Beslut av nätmyndigheten enligt 2 kap. 18–20 §§, 3 kap. 3, 6–8, 9 b, 11, 14 och 15 §§, 4 kap. 6, 7 och 10 §§, 5 kap. 3, 11–13, 15–17, 26 och 27 §§, 8 kap. 4 a § samt 12 kap. 8 och 11 §§, beslut av en tillsynsmyndighet enligt 12 kap. 2–4 §§ samt beslut av den systemansvariga myndigheten om ersättning till den som enligt 8 kap. 2 § beordrats öka eller minska produktionen av el får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Regeringen får meddela föreskrifter om överklagande av andra beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Beslut av nätmyndigheten enligt 2 kap. 1, 4, 5, 14, 14 c–20 §§, 3 kap. 3, 3 a, 6–8, 9 b, 11, 14 och 15 §§, 4 kap. 6, 7 och 10 §§, 5 kap. 3, 11–13, 15–17, 26 och 27 §§, 8 kap. 4 a § samt 12 kap. 8 och 11 §§, *beslut av nätmyndigheten att avslå en ansökan enligt 2 kap. 14 a §*, beslut av en tillsynsmyndighet enligt 12 kap. 2–4 §§, samt beslut av den systemansvariga myndigheten om ersättning till den som enligt 8 kap. 2 § beordrats öka eller minska produktionen av el får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut av nätmyndigheten enligt 2 kap. 1, 5, 14, 14 c–17 §§ samt nätmyndighetens beslut att avslå en ansökan enligt 2 kap. 14 a § får, om beslutet avser en stamledning, överklagas till regeringen.

Beslut av nätmyndigheten att bevilja nätkoncession eller medge att en elektrisk starkströmsledning får byggas enligt 2 kap. 5 §, får överklagas till regeringen om beslutet även innehåller en överenskommelse mellan nätmyndigheten och Uppsala universitet eller Lunds universitet enligt 2 kap. 21 a § andra stycket 4.

Regeringen får meddela föreskrifter om överklagande av andra beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

Förteckning över remissinstanserna för Energinätsutredningens förslag

Riksrevisionen, Svea hovrätt, Kammarrätten i Stockholm, Länsrätten i Södermanlands län, Domstolsverket, Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Statens fastighetsverk, Ekonomistyrningsverket, Statskontoret, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Kungliga tekniska högskolan i Stockholm (KTH), Skogsstyrelsen, Statens jordbruksverk, Fiskeriverket, Sametinget, Naturvårdsverket, Boverket, Konkurrensverket, Affärsverket svenska kraftnät, Elsäkerhetsverket, Statens energimyndighet, Energimarknadsinspektionen, Konsumentverket, Riksantikvarieämbetet, Sveriges kommuner och landsting, Svenskt näringsliv, Sveriges advokatsamfund, Företagarna, Lantbrukarnas riksförbund, Svensk energi, Svensk fjärrvärme, Näringslivets Regelnämnd, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Oberoende elhandlare, Plast- & Kemiföretagen, Regelrådet, SKGS, Skogsägarnas Riksförbund, Svenska naturskyddsföreningen, Svensk Elbrukarförening, Svenska Gasföreningen, Svenska Biogasföreningen, Sveriges Fastighetsägareförbund (Fastighetsägarna Sverige), Svensk vindenergi, Svensk vindkraftförening, Sveriges energiföreningars riksorganisation, Sveriges fiskares riksförbund, Sveriges jordägareförbund, Sveriges konsumenter, Tillväxtverket, Uppsala universitet (Juridiska Fakultetsnämnden) och Villaägarnas riksförbund.

Härutöver har Vattenfall AB och Fortum Distribution AB inkommit med yttranden.

Promemorians lagförslag

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

10 a §

Rapportering av mätresultat och beräkningar enligt 10 § ska ske till den systemansvariga myndigheten, till berörda nätkoncessionshavare, elanvändare, elproducenter, balansansvariga och elleverantörer. På begäran ska rapportering ske till ett företag som elanvändaren eller elproducenten har utsett.

Rapportering av mätresultat och beräkningar enligt 10 § ska ske till den systemansvariga myndigheten, *till kontoföringsmyndigheten*, till berörda nätkoncessionshavare, elanvändare, elproducenter, balansansvariga och elleverantörer. På begäran ska rapportering ske till ett företag som elanvändaren eller elproducenten har utsett.

Förteckning över remissinstanserna för promemorians förslag

Promemorian Ny kontoföringsmyndighet för elcertifikat och ursprungsgarantier – ändring i ellagen har skickats till Statens energimyndighet och Affärsverket svenska kraftnät. Båda remissinstanserna har yttrat sig över promemorian.

Lagrådsremissens lagförslag

Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)

Härmed föreskrivs i fråga om ellagen (1997:857)

dels att 3 kap. 3 och 3 a §§, 5 kap. 22 § och 13 kap. 7 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 4 kap. 4 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

3 §²

Redovisning av nätverksamhet som grundas på nätkoncession för område ska avse varje område för sig. Nätmyndigheten ska dock besluta att en nätkoncessionshavares samtliga områden som ligger geografiskt nära varandra ska redovisas samlat, om inte områdena sammantagna utgör en för nätverksamhet olämplig enhet.

Beslut i frågan om områden som avses i första stycket ska omfattas av samlad redovisning ska fattas när det finns ett lagakraftvunnet beslut om meddelande av en nätkoncession enligt 2 kap. 1 §, om ändring av gränserna för en nätkoncession för område enligt 2 kap. 12 §, om tillstånd till överlåtelse av en nätkoncession enligt 2 kap. 16 § eller om återkallelse av en nätkoncession enligt 2 kap. 18 §. Ett sådant beslut får också fattas när i övrigt ändrade förhållanden föranleder det.

I ett beslut om samlad redovisning eller ändring av sådana beslut ska det anges när den samlade redovisningen ska påbörjas eller upphöra.

I områden som redovisas samlat ska en enhetlig nättariff tillämpas från den dag som nätmyndigheten anger i beslutet. Tiden får inte sättas senare än fem år från beslutet om samlad redovisning eller beslutet om ändring av ett sådant beslut.

3 a §³

Nätkoncession för område ska redovisas skilt från nätkoncession för linje.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från första stycket för område ska dock även inne-

² Senaste lydelse 2013:207.

³ Senaste lydelse 2013:207.

stycket för ledningar som omfattas av nätkoncession för linje och som organisatoriskt och tekniskt ingår i ett nät som omfattas av nätkoncession för område.

fatta nätkoncession för linje, om nätkoncessionen för linje avser en ledning som organisatoriskt, tekniskt och funktionellt ingår i ett nät som innehas med stöd av nätkoncession för område och helt eller delvis är belägen inom koncessionsområdet.

4 kap.

4 §

I områden som redovisas samlat enligt 3 kap. 3 § ska en enhetlig nättariff tillämpas från den dag som nätmyndigheten anger i beslutet. Den dagen får inte infalla senare än fem år från beslutet om samlad redovisning eller beslutet om ändring av ett sådant beslut.

Om samlad redovisning sker enligt 3 kap. 3 a § andra stycket, ska vid tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel en ledning som omfattas av nätkoncession för linje som redovisas tillsammans med nätkoncession för område anses omfattas av nätkoncessionen för område.

5 kap.

22 §

Vid fastställande av en intäktsram för en nätkoncessionshavares intäkter från ett ledningsnät inom ett område ska intäktsramen fastställas för varje område för sig.

Om nätmyndigheten enligt 3 kap. 3 § har medgivit att flera nätkoncessioner för område får redovisas samlat, ska dock dessa vid fastställandet av intäktsramen anses utgöra ett område.

Om samlad redovisning sker enligt 3 kap. 3 a § andra stycket, ska nätkoncessionerna vid fastställandet av intäktsramen anses utgöra ett område.

13 kap.

7 §

Följande beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol:

1. beslut av nätmyndigheten i fråga om
 - a) samlad redovisning och enhetlig nättariff enligt 3 kap. 3 §, a) samlad redovisning och enhetlig nättariff enligt 3 kap. 3 § och 4 kap. 4 § första stycket,
 - b) anslutning av anläggning enligt 3 kap. 6–8 §§,
 - c) dispens enligt 3 kap. 9 b §,
 - d) kostnader för mätning enligt 3 kap. 11 och 14 §§,
 - e) ersättning vid inmatning av el enligt 3 kap. 15 §,
 - f) metodprovning enligt 4 kap. 1 a §,
 - g) tillstånd enligt 4 kap. 6 och 7 §§,
 - h) nättariffer för mindre produktionsanläggningar enligt 4 kap. 10 §,
 - i) intäktsram enligt 5 kap. 3, 11–13, 15–17, 26 och 27 §§,
 - j) godkännande av metoder för att utforma balansavtal enligt 8 kap. 4 a §, och
 - k) förseningsavgift enligt 12 kap. 8 och 11 §§,
2. beslut av en tillsynsmyndighet enligt 12 kap. 2–4 §§, samt
3. beslut av den systemansvariga myndigheten om ersättning till den som enligt 8 kap. 2 § beordrats öka eller minska produktionen av el.
Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2015.
 2. Bestämmelserna i 3 kap. 3 a § andra stycket tillämpas första gången i fråga om redovisning för det räkenskapsår som börjar den 1 juli 2015 eller närmast därefter.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2014-12-16

Närvarande: F.d. justitierådet Lennart Hamberg samt justitieråden Kristina Ståhl och Agneta Bäcklund.

Redovisning av nätverksamhet

Enligt en lagrådsremiss den 11 december 2014 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Johan Lundberg.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Miljö- och energidepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 29 januari 2015

Närvarande: Statsministern S Löfven, ordförande, och statsråden
Å Romson, Y Johansson, M Johansson, I Baylan, K Persson, S-E Bucht,
H Hellmark Knutsson, I Lövin, Å Regnér, M Andersson, A Johansson,
P Bolund, M Kaplan, M Damberg, A Bah Kuhnke, A Strandhäll,
A Shekarabi, G Fridolin, G Wikström, A Hadzialic

Föredragande: statsrådet I Baylan

Regeringen beslutar proposition Redovisning av elnätsverksamhet

Rättsdatablad

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
Lag om ändring i ellagen (1997:857)	3 kap. 3 a §	
